

PERTSONA EREDUA

San Fermin ikastolak, Iruñerriko hezkuntza kooperatiba euskalduna izanik, bere hezkuntza proiektuan ikaslearen irteera profila definitua du. Gure ikastolako pertsona ereduak bost dimentsio nagusi ditu eta dimentsio bakoitzak bizpahiru ezaugarri barne hartzen ditu. Pertsona eredu hau lortzeko, gure curriculum proiektuak ezaugarri bakoitza jorratzeko konpetentzia, helburu, eduki eta ebaluazio irizpideak ezarri beharko ditu, ezaugarri horietako bakoitzaren adierazle diren eragin edo inpaktuak kontuan harturik. Inpaktu edo eraginak hiru motakoak izango lirateke: jarrera mailakoak, ulermen mailakoak eta marko mentalen mailakoak.

Jarraian, San Fermin ikastolako pertsona ereduaren dimentsio, ezaugarri eta inpaktoak azalduko ditugu.

1. EUSKALDUNA: Euskal hiztun osoa da, euskal identitate propioa eraiki du eta euskara erabiltzeko hautu kontzientea egiten du. Euskara, euskal kultura eta euskal nortasuna egunerokoan bizi ditu eta horiek bizirik mantentzeko konpromisoa erakusten du.

Aldi berean, beste hizkuntzen ezagutzaz eta erabileraz aberasten da.

- **1.1. Euskal hiztun osoa** (kontzientea, koherentea eta kompetentea): Euskaraz bizitzea erabaki du kontzienteki eta euskararen erabilera-eremuak zabaltzeko konpromisoa hartu du. Hizkuntzaren, kultura edo identitate aldetik gutxitze-egoeran dauden herrien garapena bermatzeko ikastolan antolatzen diren ekitaldi, ekintza eta proiektuetan parte hartzen du.
- **1.2. Euskal identitatea eta kultura ezagutu eta bizi dituen:** Euskal identitatearen eta kuturaren bereizgarriak eta ezaugarriak ezagutzen ditu, hainbat agerpen/errepresentazio sinboliko (nazio-lurraldetasuna, historia eta ohiturak) ezagutu eta bizi dituelako. Horrez gain, Iruñerrian euskal identitatea, hizkuntza eta kultura gordetzeko, biziberritzeko eta zabaltzeko jarrera eta konpromisoa du, euskalgintzako ekimenetan parte hartuz eta euskal kultura eta identitatearen inguruko adierazpide berriak sortuz. Defendatzen du badela euskal identitate soziala eta horren baitan askotariko identitate euskaldunak eraiki daitezkeela, eta horrekin guztiarekin bere sintesi propioa sortzen du.
- **1.3. Eleanitza:** Beretzat hizkuntzek balio identitarioa eta komunikatiboa dute eta mundu-ikuskerak bat jaso eta zabaltzen dute. Horregatik, Euskal Herrian bizi diren hizkuntzekiko begirunezko-jarrera inklusiboa du. Hizkuntza guztiak aukera gisa ulertzen ditu beste errealitate batzuk ezagutzeko eta horrekin bere burua eta gizartea aberasteko bide ematen diotelako. Eta hizkuntza maioritario batzuk baliatzen ditu gizarte mailan betetzen duten funtzio komunikatiboez jabetzen delako.

EZAUGARRIAK	Jarrera mailako eragina	Ulermen mailako eragina	Marko mentalenganako eragina
<p>1.1. Euskal hiztun osoa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lehen hitza euskeraz egiten du eta testuinguruak ahalbideratzen duenean, euskaraz egiten jarraitzen du. - Euskara biziberritzeko dinamiketan parte hartzen du ikastolan, herri mailan, ikastolen jaiak eta maila nazionalean (Euskaraldia, Euskarabentura, Korrika... esaterako). - Minorizazio egoeran dauden beste hizkuntza eta kulturak ezagutu eta bultzatzeko ikastolan antolatzen diren proiektutan parte hartzen du. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gaur egun euskaraz bizitzeko hautua egin beharra dagoela ulertzen du. - Euskara erabiltzen duen heinean, euskara eremu berrietara zabaltzen duela ulertzen du. - Hizkuntza gutxituetako hiztunek hizkuntza hautuak egitearen garrantziaz eta hizkuntz politikan eragiteko beharraz jabetzen da. 	<ul style="list-style-type: none"> -Euskara hizkuntza propioztat hartzen du, euskal kulturaren funtsa dela defendatzen du eta norbere erabakiek euskararen hedapenean eta erabileran eragina dutela sinisten du. -Hizkuntzek balio identitarioa eta komunikatiboa dutela sinisten du eta hortik testuinguru bakoitzerako hautu linguistikoa egiten du.

<p>1.2. Euskal identitatea eta kultura ezagutu eta bizi dituen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Euskal kultura eta identitatearen agerpen/errepresentazio sinbolikoen inguruko ezagutza erakusten du lurraldetasun, ohitura eta ikuspegi historikotik. - Euskal kulturari lotutako ekimenetan parte hartzen du. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ulertzen du badela euskal identitate sozial bat, hainbat adierazpide eta errepresentazio sinbolikoetan oinarrituta (historia, ohitura, nazio-lurraldetasuna kontuan hartuta) eta horiek gorde, biziberritu edota zabaltzeko konpromisoaren beharra arazoitzen du. - Ulertzen du ez dagoela euskaldun izateko modu bakarra eta euskaldun izateko bere modu propioa eraikitzen ari dela adierazten du. 	
--	--	---	--

1.3. Eleanitza	<p>- Testuinguru bakoitzean behar duen hizkuntza erabiltzen du.</p> <p>-Ikastolan dauden hizkuntza guztiek bere tokia izan dezaten jarrera inklusiboa erakusten du, interesa eta errespetua agertuz.</p>	<p>-Hizkuntza guztiak aukera gisa ulertzen ditu.</p>	
----------------	--	--	--

2. OREKATUA: Bere buruaz duen irudia bat dator benetan denarekin, bere ezaugarri eta izatearekin. Bere burua ezagutzea eta onartzea barne askatasuna eta heldutasun afektiboa lortzeko gako garrantzitsuak dira. Horrek guztiak eta bere buruarenganako, besteenganako eta bizitzarenganako konfiantzak erresilientziaz erantzuten laguntzen diote bizitzak planteatzen dizkion erronka eta galdera nagusien aurrean.

- **2.1. Konfiantza duena:** Bere burua ezagutzen du (ezaugarriak, ahalmenak, beharrak eta mugak) eta honen irudi doitua duenez, gai sentitzen da besteen aurrean den bezalakoa izateko eta berari dagozkion erabakiak hartzeko. Konfiantza du bere buruarengan, besteengan, eta oro har, bizitzarengan eta akatsak ikasteko bide bezala ikusten ditu. Bere bizitza proiektua eraikitzeko, bere bide propioa egiten du eta barne konfiantza hori duelako aurre egin nahi izaten die bere ardurapeko erronkei. Era berean, besteen gaitasunak ikusten eta baliosten ditu eta sentitzen du besteekin konta dezakela aurrera eraman behar dituen eginkizun eta erronketarako.
- **2.2. Heldutasun afektiboa eta malgutasuna duena:** Momentu konkretuetan emozioak indar bereziaz pizten zaizkionean, emozioen kontzientzia nahiko argia dauka eta emozio horiek nola kudeatu ikasten ari delako badaki horiekiko beharrezko distantzia hartzen. Erresilientziaz eta malgutasunez erantzuten die egokitzen zaizkion egoera zailei; izan ere, onartu egiten du errealitatea, eta hortik ateratzen du indarra, egoera eta pertsona bakoitzari erantzun neurritzko eta egokia emateko.
- **2.3. Ongizate fisikoa zaintzen duena:** Bizitza orekatua izatearen garrantziaz jabetzen da (oreka emozionala bilatzea, harreman sozialak eraiki eta zaintzea, neurriko jarduera fisikoa egitea, mundu digitaletik deskonektatzea, elikadura zaintzea, atsedean hartzea...) eta modu arduratsuan jarduten du.

EZAUGARRIAK	Jarrera mailako eragina	Ulermen mailako eragina	Marko mentalenganako eragina
2.1. Konfiantza duena	<p>-Bere ezaugarriak, ahalmenak, mugak eta beharrak sakon ezagutzen ditu eta horrela adierazten du.</p> <p>-Besteen gaitasunak baliosten ditu eta adierazten du besteekin kontaktzen duela aurrera eraman behar dituen eginkizun eta erronketarako.</p> <p>-Bere buruarengan duen konfiantzatik erantzuten die bere ardurapekoak diren erronkei eta bere erabakiak hartzen ditu.</p>	<p>- Ulertzen du norberaren funtsezko izaera eta gaitasunak ezagutzea eta hauen arabera bizitzeak, lagundu egiten duela norberaren ongizatean eta bizitza proiektua eraikitzen.</p> <p>- Ulertzen du norberarenganako eta besteenganako konfiantza direla harreman eta proiektu orearen euskarri nagusiak.</p>	<p>-Bere bizi proiektua garatzeko eta egoerei erantzun egokia eman ahal izateko, bere buruarenganako, besteenganako eta bizitzarenganako konfiantzan bizitza ezinbestekoa dela defendatzen du, bere buruaren ezagutzari eta zaintzari lehentasuna emanez.</p>

<p>2.2. Heldutasun afektiboa eta malgutasuna duena</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Badaki identifikatzen zer egoera emozional ari den bizitzen eta bizipen hori kudeatu egiten du. - Egoera konplexuetan, zailetan, ez du ihes egiten, ez du etsitzen, eta aurrera egiteko bideak eta moduak bilatzen saiatzen da. 	<p>-Azaltzen du norberaren emozioekiko distantzia hartzeak eta hauek egoki kudeatzeak, errealitatea ulertzen eta hobeki aurre egiten ahalbideratzen duela.</p>
<p>2.3. Ongizate fisikoa zaintzen duena</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bere burua zaintzeko neurriak arduraz hartzen ditu (oreka emozionala bilatzea, harreman sozialak eraiki eta zaintzea, neurriko jarduera fisikoa egitea, mundu digitaletik deskonektatzea, elikadura zaintzea, atseden hartzea...) 	<p>-Badaki bere ongizatea zaintzeko osasungarria zer den eta egiten dituen hautu eta jokabideak arrazoitzen ditu.</p>

3. EKINTZAILEA: Arazo, egoera eta erabakien aurrean, konponbidea bilatzeko galderak egiten dituen, informazio iturri fidagarrietara jotzen duena, kritikotasunez gogoeta egiten duena eta bide berriak bilatzeko jarrera proaktiboa erakusten duena. Ausardiaz, arduraz eta konfiantzaz erabakiak hartzen dituena eta ekintzetan gauzatuko dituen. Azkenik, ekintzen ondorioak ebaluatzen eta hobekuntzak aurrera eramaten dituena.

- **3.1. Erreflexiboa:** Errealitatea ulertzeko eta etengabe ikasten jarraitzeko, galderak sortzen zaizkio eta galdera horiei erantzun ahal izateko informazioa bilatzeko prozesuetan aktiboki inplikatzeko da. Gainera, egoerak aztertzeko edota erabakiak hartzeko informazioa eraginkortasunez eta modu analitiko-kritikoan aztertzen du, iturri eta informazioaren fidagarritasuna zainduz eta hortik bere iritzi propioa sortzen du. Hartutako erabakien inguruko azterketa egiten du eta beharrezko doikuntzak proposatzen ditu.
- **3.2. Eraginkorra:** Egoera-arazo-erronkei aurre egiteko konponbideak eraginkortasunez, modu proaktiboan eta erantzukizunez bilatzen eta ezartzen ditu, ikuspegi malgu eta irekiarekin..
- **3.3. Sortzailea:** Momentuan sortu edota gizarteko egoerei lotutako arazo zein erronkei, irtenbide originalak emateko errealitatea ikuspuntu desberdinetatik aztertzen du. Konbentzioetatik haratago, ohiz kanpoko eremu originaletara bide berriak urratzen ditu eta ideiak sortzen ditu.

EZAUGARRIAK	Jarrera mailako eragina	Ulermen mailako eragina	Marko mentalenganako eragina
3.1. Erreflexiboa	<ul style="list-style-type: none"> - Galdera irekiak eta pertinateak egiten ditu eta asebetetzen duen erantzun osatuaren bila pertseberantziak jarduten du askotariko iturriak erabiliz eta hauen fidagarritasuna eta objektibotasuna aztertzen du. - Analisia (identifikatu, deskribatu, erlazionatu, interpretatu, sintetizatu, baloratu, arrazoitu, ondorioak atera, ...) egin ondoren, iritziak eraiki eta argudiatzen ditu. 	-Azaldu eta argudiatzen du norberaren iritzia eraikitzea garrantzitsua dela, horretarako informazio-iturri fidagarriak hautatuz.	-Ikaskuntza prozesu jarrai eta aberasgarritzat baloratzen du eta defendatzen du egoera-arazo-erronkei aurre egin ahal izateko, konponbideak bilatzeko prozesua abiatzea garrantzitsua dela, egoera berri, aldakor eta ustekabekoetan bere jokabidea edo pentsaera egokituz, ikuspegi ireki batekin.
3.2. Eraginkorra	-Egoera-arazo-erronkei aurre egiteko, erabakiak hartzen ditu eta konponbideak eraginkortasunez eta ausardiaz aurrera eramaten ditu.	-Azaltzen du erabakiak eraginkortasunez hartzea eta ekitea beharrezkoa dela edozein prozesuk aurrera egin dezan.	

3.3. Sortzailea	-Konbentzioetatik harago doazen ideia berri eta originalak proposatzen ditu.	-Ulertzen du, konponbide originalak eta ohiz kanpokoak proposatzea lagungarria dela egoerei edo erronkei hobeto erantzuteko eta horretarako ekina izan beharra dagoela.	
-----------------	--	---	--

4. MUNDURA ZABALIK: Koherentzia eta ekintzaren bidez giza duintasunaren, bere komunitatearen eta gizarte osoaren garapen justu, demokratiko eta iraunkorraren alde konprometitzen da.

- **4.1. Konprometitua:** Norbanakoaren, gizartearen edo ingurumenaren arazo, beharrizan edo erronkez jabetzen da. Horiekiko konpromisoa agertzen du, ekarpen aktiboa eginez, beste norbaitek eskatuta edo gabe. Interes propioak soilik lehenetsi gabe jarduten du, elkarri lagunduz eta babestuz eta kooperazioan arituz.
- **4.2. Errespetuzkoa:** Giza duintasuna, askatasuna, elkartasuna, justizia eta berdintasuna oinarritzko printzipio etikoak direla pentsatzen du eta pertsonen arteko eskubide berdintasuna (klasea, sexua, arraza, adina, ekonomia,...) bereizkeriarik gabe errespetatu eta defendatzen du.

EZAUGARRIAK	Jarrera mailako eragina	Ulermen mailako eragina	Marko mentalenganako eragina
4.1. Konprometitua	<ul style="list-style-type: none"> -Pertsonen, gizartearen edo ingurumenaren inguruko arazo, beharrian edo erronken aurrean konprometitu egiten da bere gaitasunak, denbora eta bestelako baliabideak eskainiz, beste norbaitek eskatuta edo gabe. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ulertzen du bizitzan zehar denok elkarren beharra izango dugula eta pertsonen, gizartearen edo ingurumenaren inguruko arazo, beharrian edo erronken aurrean konprometitu beharra dagoela gutako bakoitzarengan badagoelako erantzunkizunaren zati bat. 	<ul style="list-style-type: none"> -Guztiok osotasun bateko parte garela eta mundua guztiontzako bizileku duin eta desiragarria izan dadin elkartasuna ezinbestekoa dela sinisten du eta denon aukera berdintasuna eta oinarrizko printzipio etikoak bermatu daitezten konprometitzen da.
4.2. Errespetuzkoa	<ul style="list-style-type: none"> - Norbanakoen edo/eta taldeen desberdintasunak onartzen ditu eta begi onez ikusten ditu. - Desberdintasunek eragindako injustizia egoeren aurrean esku hartzen du. 	<ul style="list-style-type: none"> - Badaki giza eskubideetan oinarritutako printzipioak balio absoluto eta unibertsalak direla ulertzen du. - Aniztasunaren balioa aberastasun iturri gisa ulertzen du. 	

5. KOOPERATIBOA: Arretaz entzuten du, elkarrizketa eraikitzailea bultzatzen du eta elkar ulertzeko eta helburu komuna lortzeko lan egiten du. Iritziak errespetatzen ditu eta aldi berean, bere iritzi propioak ematen ditu sortze prozesua aberasteko ekarpenak eginez, bakoitzak beretik emanez osotasun partekatua eraikitzea balio handikoa dela pentsatzen duelako.

- **5.1. Lankidea:** Adostu eta partekatutako helburu bat lortzeko elkarrekintza eta gaitasun sozial eta kognitiboen garapena ezinbestekotzat jotzen ditu: taldekideetaz arduratzen da, bakoitzaren beharren arabera laguntza eskaintzen du eta bere beharrak asetzeko ere laguntza eskatzen du, taldekideen arteko konfiantza eraiki eta talde pertenezia sustatzeko.
- Taldearen arrakasta norbanakoaren erantzunkizunaren baitan dagoela dio. Bakoitzak bere ardurak hartuz eta bere egitekoak betez ekoizpen aberatsago eta hobea lortuko dutela eta osotasunari erantzun ahal izango diotela ulertzen du.
- **5.2. Enpatikoa:** Aktiboki entzuten du, parekoak sentitzen duen emozioa jasoz eta ulertuz eta besteen emozioak epaitu gabe baldintzarik gabe onartzen ditu. Ez ditu errudunak bilatzen, kaltea edo sufrimendua eragiten duten ekintzen aurrean erantzukizunean eta konponketan jartzen du begirada.
- **5.3. Komunikatzaile asertiboa:** Modu sinesgarri eta eraginkorrean ematen ditu ezagutzera bere pentsamentu, ideia eta emozioak, zenbait komunikazio tresna eta lengoaia erabiliz eta testuingurua eta hartzailea kontutan hartuta. Horrez gain, uste du guztiok errespetua merezi dugula eta horregatik errespetuz komunikatzen da eta besteak ez mintzeko komunikazio estrategiak baliatzen ditu.

EZAUGARRIAK	Jarrera mailako eragina	Ulermen mailako eragina	Marko mentalenganako eragina
5.1. Lankidea	<ul style="list-style-type: none"> - Taldekideen ongizateaz arduratzen da eta behar duten horretarako laguntza eskaintzen du eta berak behar duenean ere eskatzen du. - Taldeko arduren banaketan parte hartzen du eta bereari dagozkionak bete egiten ditu. - Era aktibo eta eraikitzailean parte hartzen du, proposamenak eginez eta ideiak osatuz. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lankidetzan aritzeko harreman osasuntsuak eraikitzea garrantzitsua dela pentsatzen du eta ikaste prozesu zein ekoizpen aberatsagoak lortzen direla ulertzen du . - Ulertzen du taldearen arrakastarako ezinbestekoa dela nork bere egitekoak betetzea. 	<p>-Bizitzako eremu guztietan talde lanean aritzea lehenesten du pertsonen zein gizartearen garapen eta ongizateari erantzukizun kolektibotik eta elkarrekiko enpatia eta komunikazio asertibotik erantzuten zaiola uste duelako.</p>

<p>5.2. Enpatikoa</p>	<p>-Hitzez zein jarrerazko ekintzen bitartez (aurpegi eta gorputz-adierazpenak) arretaz entzun eta bestearekin konektatzea bilatzen du.</p> <p>- Gatazken aurrean ez du errudunik bilatzen, erantzukizunean eta konponketan jartzen du begirada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Azaltzen du kaltea edo sufrimendua eragiten duen egoera baten aurrean, egon badagoela arrazoi bat asetu gabeko behar bati lotua eta horregatik errudunak bilatu beharrear konponketan jartzen du begirada. - Ulertzen du bizikidetzarako eta harreman sendoagoak eta aberasgarriagoak izateko, besteak epaitu gabe entzun eta ulertu behar direla.
-----------------------	--	---

<p>5.3. Komunikatzaile asertiboa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikazioaren xedea eta hartzailea kontutan hartuz, bere ideia, behar, emozio eta iritziak, besteak ez mintzeko komunikazio-estrategiez (hitzezkoak, ez hitzezkoak eta ahotsari lotutakoak) eta estiloak (zintzoa, irekia, zuzena, gertukoa, ez bortitza, ...) baliatuz adierazten ditu.	<ul style="list-style-type: none"> - Ulertzen du bere ideia, behar, emozio eta iritziak adierazteko, besteak errespetatzen dituzten komunikazio-estrategiak eta estiloak erabiltzea garrantzitsua dela konfiantza giroa sortzeko, hartzailearenganaino iristeko eta eraginkorragoak izateko.
--------------------------------------	--	---